

ორიოდე სიტყვა თემურ ჭკუასელის ზოგიერთ ნოველაზე

მისი წერის მანერა შთამბეჭდავი, დახვეწილი, ექსპრესიული სიბრძნით სავსე, ხშირად გურული იუმორით გაჯერებული, ეროვნული სულისკვეთებითა და ყოველივე ქართულის სიყვარულით აღსავსეა... დავესესხები პაატა ნაცვლიშვილს – ცნობილ ჟურნალისტსა და ქართველ კაცს: „თავის წიგნში თემურ ჭკუასელი ნამდვილ მწერლად გვევლინება, სიტყვისა და თხრობის ისეთივე ბრწყინვალე ოსტატია, როგორც კრიმანჭულის შემსრულებელია, მისი კრიმანჭული კი ყველასათვის კარგად ცნობილია“...

ერთუღესი სიმღერის უბადლო შემსრულებელი, ვირტუოზულად ფლობს აზრის ულამაზესი სიტყვებით ქაღალდზე გადმოტანის ხელოვნებას. მისთვის ბგერა მუსიკაა, სიტყვა კი – ცოცხალი არსება: „მიყვარს სიტყვებთან ლაციცი... ფერება და ჩხრეკა ქართული სიტყვებისა, როცა ჩამოგუჯდები... ჩემს თვალწინ ცოცხლდებიან და მეჟღურტულებიან, ადამიანებს ჰგვანან, ზოგი კეთილი და ლამაზი; ზოგიც შეუხედავი და შემაშინებელი; ზოგი გიბღვერს, ზოგი შემოგციცინებს... ერთმანეთთან შუღლიც იციან და მეგობრობაც... თუ დამეგობრდებიან, განუყრელად არიან. მათ მეგობრობაც უკეთესი იციან, მტრობაც უფრო ღმობიერი აქვთ და სამშობლოსაც ჩვენზე, მეტად უფროთხილდებიან... სიტყვების სამშობლო ხომ ენაა, ქართული ენა...“ და ენას დამეგობრებული თემურ ჭკუასელის შესანიშნავი ნოველები უამრავ საინტერესო ამბებს გვიაშობენ... ქვეყნიერებისა თუ სამშობლოს, ისტორიულს თუ თანამედროვეს, კაცურიკაცობის თუ რაინდობის, მოგზაურობის შთაბეჭდილებების, სიკეთისა და ბოროტებაზე ხანგრძლივი ფიქრის შემდეგ მიღებულ ნააზრევს, თავის გულისტკივილს თუ სიხარულს... ანუ მრავალფეროვანი და საინტერესოა მისი შემოქმედება... ერთი კი მინდა აღვნიშნო... ყველასათვის ცნობილია ფრაზა „ყველა გზა რომში მიდის“, ბატონი თემურის შემოქმედებაში ეს პოპულარული გამოთქმა სხვა ინტერპრეტაციას ღებულობს... „ყველა გზა სიმღერასთან მიდის“, ამიტომაც გადავწყვიტე, წარმოგიდგინოთ ჩემი თვალსაზრისი ავტორის ემოციებზე, განცდებზე, რომელიც სიმღერებთანაა დაკავ-

შირებული. ასე იწყებოდა „ქართული ხმების“ პირველი ნაბიჯები:

„1988 წლის ადრიანი გაზაფხული იდგა; ჩვენი ანსამბლის მაშინდელი შემადგენლობიდან თითქმის ყველანი ტელევიზიაში ვმუშაობდით. შევიკრიბეთ ერთ დღეს ახლადჩამოყალიბებულ ხალხური შემოქმედების მთვარ რედაქციაში და გადავწყვიტეთ ჩვენი მეგობრობისთვის უფრო სერიოზული საფუძველი გამოგვენახა. ასეც მოხდა, შეიქმნა ხალხური სიმღერების ანსამბლი და იმ დღიდან მოვდივართ ასე ერთად, მოვდივართ და შეძლებისდაგვარად ვეფერებით ჩვენი ხალხის მიერ სანტ - ლივით ჩამოქნილ სიმღერებს... - ამბობს მწერალი.

მისთვის უპირველესი ქართული სიმღერაა. და თუ რამ არსებობს სიმღერასთან ყველაფერი იცრიცება, ფორმას კარგავს, ხუნდება და ქრება...

„სუფრის მონატრებაც ჩვენთვის სიმღერის სიყვარულია მხოლოდ და როცა ამ დროს სიმღერას ვიწყებთ, სუფრა სადღაც გვევარგება“... ერთხელ გაზეთ „იზვესტიაში“ ერთმა ცნობილმა ჟურნალისტმა დაწერა, “ეტყობა ყველა ხალხს ღმერთთან ურთიერთობის თავისი ხერხი აქვს... ქართველებისთვის ეს სიმღერაა“. თვითონ ავტორიც აღიარებს ამას... „ეჰ! როგორ გინდა გააგებინო, რომ შენ კი არ გეკუთვნის სიმღერა, არამედ თვითონაა შენი ბატონ-პატრონი“. როგორ იქმნებოდა ქართული სიმღერა? – „ჩვენი სიმღერა ზევით მიისწრაფის, ზეცისკენ... იქნება, ჩვენმა ბუნებამ ჰქნა ეს? ჩვენმა მთებმა და ხეობებმა? განზე გასაქანი რომ არ ჰქონდა ხმებს, ქართველი კაცი იძულებული გახდა ლოცვასავით ზეცისათვის გაეგზავნა იგი“ – ამბობს ავტორი. როცა უსმენ ქართულ სიმღერას, სისხლი, გენი გრძნობს მის განუმეორებლობას, სიდიადეს და ჰანგთა ჰარმონიის შექმნაში ღმერთის ნება და ხელი რომ ურევია, ამას ავტორიც ასე წარმოგვიდგენს: „...როცა შესაფერის გარემოში კარგად ნამღერ ქართულ სიმღერას ვისმენ, ასე მგონია, ქვეყნიერების შექმნის ისტორიას რაღაცას აკლებენ - მეთქი თეოლოგები. დავიჯერო, სიმღერების შექმნაში ღმერთის ხელი არ ურევია? და პოეტურად სიმღერას „ღმერთის ღმილს“ უწოდებს. ასეთია თემურის აზრი ქართული სიმღერის შესახებ „ჰოდა, სიმღერების სრულყოფაც აქედან მოდის, ისიც ხომ ბუნების ნაწილია, ბუნების გახმიანება, ხან ამოკვნესაა, ხან გაღლობა ბუნებისა...“

თემურ ჭკუასელის პროზა თავისებურია, რომანტიკული და ლირიკული... „ადრიან გაზაფხულზე მკერდგაღელი მიწა მზეს რომ მიეფიცხება და ოხშივარი ასდის ძალუმად, ისიც სიმღერაა და მერე იმ მზეს რომ უეცრად წელგამართული წვიმა შეეხიდება, შენ რომ მიაბოტებ ამ თავსხმაში და არ სველდები, ესეც სიმღერაა“.

ქართული სიმღერები ჩვენთვის, ქართველებისთვის, მშობლიური უძვირფასესი განძია, ვამაყობთ და ვეთაყვანებით მას, მაგრამ განსაკუთრებულად საინტერესოა უცხოელის თვალით დანახული და ყურით აღქმული ქართული ჰანგების ისტორია, რომელსაც ავტორი შესანიშნავად გადმოგვცემს. „ისინი შავ სამოსს ატარებენ, წელზე შემორტყმული გრაფირებული იარაღით, მაღალყელიანი წაღებით და მკერდზე პატრონტაჟით ჭეშმარიტ პატრიოტებად გამოიყურებიან და ნამდვილად ასეთები არიან, თუმცა ყოველთვის ნიღბავენ თვიანთ ძლიერ პიროვნულ ინდივიდუალურობას, რომელიც მხოლოდ მაშინ ხდება თვალსაჩინო, როცა სულიერების სფეროში იძირებიან და განუმეორებელი შინაგანი იმპულსებით თხზავენ თავიანთ წარმოდგენელ მუსიკალურ პარტიებს. გრძნობ, რომ სამღერლად გადახვეულ მათ სხეულებში საქართველოსათვის იწყება სულით გაწმენდა...“ ამიტომაცაა მიუწვდომელი ჩვეულებრივი ადამიანისათვის ქართული სიმღერის ხასიათი, მისი ჰანგების არაამქვეყნიურობა „მხოლოდ ქართველებს შეუძლიათ ადვილად, უკომფლიქტოდ გაგრძნობინონ ერთდროულად ორი რამ- მოწყენილობა მხიარულებად მიგაჩნდეთ და საშიშროება უკიდურეს ბედნიერებად და ისინი მღერიან საწესჩვეულებო, ეპიკურ, შრომის, სამოგზაურო თუ სუფრის სიმღერებს, ფერხულებს, იავნანებს, საგალობლებს, ბაღადაებს; მღერიან სამლოცველობებში, ეკლესიებში, მაგიდასთნ, ბაღში, მანქანაში, სახლებში... მღერიან გულის კარნახით და უძლიერესი ემოციით, რომელიც მათ სულის ჭიდან ამოდის - იქ სიმღერაა ყოველი და ყველა ასაკისათვის...“ ქართველი კაცისათვის, რომ სიმღერა მხოლოდ ჰარმონიული ჰანგი არაა, რომ მხოლოდ მომხიბვლელი და სცენაზე ეფექტური გამოსვლა არაა, ამას უცხოელი ავტორიც გრძნობს და ემოციურად გადმოგვცემს: „კუსმენდი მათ და ხან ბუხარში მოთუხთუხე ქოთანი მეღანდებოდა, ხან ზეცისაკენ ისარივით გაჭრილი ტოროლა, ხან ოკეანის ძლიერი სუნთქვა და ხან გაავარვარებული ფოლადი, ისინი ერთდროულად იყვნენ მამონტებიც, მლოცველებიც, ხან კათედ-

რალის თაღებქვეშ ააღებულები კელაპტრებივით იღვენთებოდნენ...“

უზენაესია ღმერთი, მისმიერია ქართული სიმღერაც. ალბათ, ამის გამო იყო იგი ყველასათვის იდუმალებით მოსილი და საინტერესო: თვით გარემო მოწყობილიყო ღვთაებრივი ჰანგებისათვის კორსიკაში. უიშვიათესი ემოციურობით საკუთრს ხეულსა და სულში გატარებულ გრძნობებს ღირიკული ფორმებით გადმოგვცემს ავტორი: „მთელ მოედანზე, ახლო-მახლო ქუჩებში სინათლე გამორთეს და ყველა სახლის აივნებზე თუ ფანჯრის რაფების გაყოლებებზე უკვე ანთებული სანთლები ერთბაშად მთელი თვისი დიდებული იდულამებით გამოიკვეთა... შეუცნობელის მოლოდინით დამძიმდა გარემო...“

„ქართულ ხმებს“ მხოლოდ ორი სიმღერა უნდა ემღერათ, მაგრამ მარგალიტების ასხმულა მრავალ ათეულ მარგალიტს ითვლიდა... რომელს გამოარჩევდი! და ღმერთის გამოცხადებასავით - ნათლისვეტის მოვლინებასავით. „მდუმარებაში მთელ ციტადელს ფერადი ნისლივით ჩამოეფინა მამაკაცის უღამაზესი ტემბრის ხმა - არი არალი არალოლო... წამით დაასწრო სისხლმა გონებას და უმაღლ მან იგრძნო მშობლიური, იგრძნო და ბიძგით ყველა კუნთი დაგვიჭიმა, მერე კი გონებამაც დააფიქსირა, რომ ფესტივალის დამამთავრებელი ზეიმის დაწყება ჰამლეტ გონაშვილისეულმა „ორიველამ“ გვაუწყა“. რა არის ეს, მისაწყენი პროზა?! თუ პოეზია! - სიტყვათა ლაციცი, ფორმათა და ფერთა ჭიდილი... რამდენი ემოცია, რამდენი განცდა, პასუხისმგებლობა ღვთისა თუ საკუთარი მამულის წინაშე... სიმღერის დროს მომღერალი თავის საკუთარ სიცოცხლის ნაწილს სწირავს, ამ ბრძოლაში თავგანწირვისა და ერთსულოვნების გარეშე გამარჯვება ძნელია. აი, რას განიცდიან ჭეშმარიტი მომღერლები სცენაზე გასვლის წინ: „ბაგეები დაგვეწურა, ხორხები დაგვებერა“... „ერთი სული გვაქვს როდის გაგანთვისუფლებთ ყელში გამომწვევდებულ ხმებს“... სიმღერა თითქოს ძალიან შორიდან, იქნებ სულაც საქართველოდან მოჰყვებოდა ზეციურ გუთანს და როცა მან თავისი უღამაზესი კვალი ციტადელზეც გაიტანა, ეჭვი აღარ გვეპარებოდა, რომ სამი ათსი კაცის ტაშის ხმა ექოსავით, უკანვე, საქართველომდე ჩაადწევდა“ და ასე ეფინებოდა ქართული სიმღერები „ხმელთაშუა ზღვის ქაფმორეულ ნაპირებს“.

ავტორი ისე ოსტატური თანმიმდევრობით ადწერს ქართული სიმღერების, ემოციურ და ფიზიკურ მახასიათებლებს, რომ

მკითხველს ეგონება თვითონაც შეძლებს სიმღერას: „გოგის აღარ მოუთმინა გულმა და მრავალჯამიერი დაიწყო... თავი ოდნავ უკან გადასწია, თვალები მიღულა და ღიღინით დაიწყო. ჯერ მე შევაპარე და მერე რობერტიც ასევე ღიღინით შემოგვიერთდა. გოგია ახვევს, მე ცოტა სადად ვემღერები, რობერტი კი ისე აგორავებს ბანს, ბგერის დაფიქსირებასაც ვერ ასწრებ... გაეგლადით, ჰამლეტის ხმაც ჯერ ისევე ყურში გვიჟღერს, და გვაძხენევებს...“ და მომღერლები ამქვეყნიურ განზომილებას ტოვებენ, ზეციურ პანთა სამყაროს ნაწილი ხდებიან. ავტორი ასე გადმოგვცემს: „აღარც ტერასა გვახსოვს, აღარც ხალხი, აღარც ამერიკელები, რადგან სიმღერის დემონმა მოგვიტაცა სამივე და სხვები ვერ ამჩნევდნენ, თორემ ჩვენ იმ ტერასაზე კარგა ხანია აღარ ვიყავით“...

სიმღერა სიმღერას სცვლიდა და აი, „ალი - ფაშა“-ს რიგიც დადგა: „ოიდა ალი - ფაშამ გვიდალატა“... ხმელთაშუა ზღვას გადაეკიდა შეილდის საბელიდან ასხლეტილი ქართული სიმღერა და როცა ალი-ფაშას კივილმა სუფსის გაღმა ბაილეთელი გურულები კი არა, ხმელთაშუაზღვის გაღმა პირქუში სიცილიელები შეძრა, როცა ტერასაზე ხალხის ხელახალი ყიჟინიც დაცხრა... ქართული ღვთაებრივი პანგების და ხმელთაშუაზღვის ლაჟვარდოვან ფონზე ავტორი წარმოგვიდგენს თვისი ნოველის „გამარჯობა მამა“-ს ლირიკულ გმირს. დადამებას არაფერი უკლია, ქვემოთ ათასი დიდ-პატარა იახტა ილუმინაციით ციმციმებს; ცოტა ხანში ვარსკვლავები ცაზეც აინთება, ჯგუფი კონცერტისთვის ემზადება, ჩოჩქოლით იცვამენ ჩოხებს, იკაზმებიან... „გურამი დადუშდა, თვალები ერთბაშად გაუფართოვდა... მეც გავიხედე... ჩვენი ტერასისაკენ ოცდაორი-ოცდაოთხი წლის ასული მოდიოდა, მაღალი, თმებგაშლილი თვალს ვერ მოაცილებდი და მოაცილებდა კიდევ მოედანზე თავმოყრილი ამდენი თვალი... აშკარად გამოირჩეოდა ამ მიღეთის ხალხში - ჯიშითაც და ხახვასმული მიუკარებლობითაც, მოკლედ მთელი მისი გარეგნობა ბრწყინვალე მაგალითი გახლდათ იმ იშვიათობისა, კაცს ცოდვისაკენ კი არა ღმერთისაკენ რომ გაგახედებს“... ჩვენი აზრით, ნოველის ეს რეალური პიროვნება, რომელიც სადღომე აღმოჩნდა, ავტორის იდეალური სახეა ქართველი ქალისა, შეუძლებელია სიუჟეტმა ცრემლი არ მოგვგაროს თვალზე, ჟრუანტეგმა არ დაგვიაროს სხეულში და არ დაგვაფიქროს შენს წარსულზე, აწმყოსა და მომავალზე... შენგან წასულ და სხვა ნიადამში

მოყვანილ შენსავე ჯიშსა და ჯილაგზე... საკუთარი ქვეყნიდან შორს წასული ამ აჭრელებულ სამყაროს ფონზე აშკარად და კონსტრასტულად გამორჩეულ შენს სისხლსა და ხორცს მაშინვე ხედავ ან გრძნობ, გრძნობ მათ სითბოს, სხეულის მთვარისფერ გამონათებას... სულის შემძვრელი სიუჟეტი, თვით ღმერთის ნებით შექმნილი. იქ ხომ ყველაფერი დოკუმენტურია! ავტორი განაგრძობს: „ერთ-ერთ ჩვენთანს ნერგებმა უმტყუნა და უფრო თავისთვის, ვიდრე მის გასაგონად, ლოცვასავით აღმოხდა - გამარჯობა, შენ შემოგეგლეო...“ კულიმინაციას აღწევს სიუჟეტი: „კარებშივე გაშეშდა უცხო ფერია, წამის მერე მოგვიტრიალდა, ჯერ მოულოდნელი დიმილით მოგვჭრა თვალები, შემდეგ კი სიტუაციის ბუნდოვნებით ისედაც დაბნეულებს, გამართული ქართულით გვითხრა თუ გვიპასუხა: „-გამარჯობა, მამა!“... და ბებიით ქართველ სალომეს ქართულის ცოდნა მხოლოდ ამ ორი სიტყვით შემოიფარგლა... მარსელელი გოგონა ინგლისურით ეკონტაქტებოდა თავის „ათ მამას“, რომლებმაც იდეალური ქართული მამობა გაუწიეს მას... დღიდან გაცნობისა სალომე ყოველთვის მათთან იმყოფებოდა, თვით ჩვენი ბიჭებისთვის ის ჭეშმარიტი ქართველი იყო... სიუჟეტი მეტად სევდიანია, აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ, რომ სალომე ობოლი გამოდგა, მომაკვდავ მამას ქართულად უსაუბრია მასთან და მოუთხოვია, ეთქვა „გამარჯობა მამა,“ რომელიც სალომეს დამახსოვრებია და ქართულად თავის მშობლიურ ხალხთანაც მხოლოდ ამ ორი სიტყვით იმიტომ „წარსდგა“.

განსაკუთრებულად გვინდა, აღვნიშნოთ სიმღერის ძალის შესახებ. კერძოდ როგორ შეიძლება მან გარდასახოს, გარდაქმნას, შეცვალოს ან როგორ შეიძლება გაადვიდოს ისტორიულად ყოფილ ქართველებში მიძნელებული გენი. რომელიც მაშინვე გაცოცხლდება, გაიღვიძებს და გააქტიურდება, როგორც კი რეალურად თბილი, ნამღვილი, ჭეშმარიტი პირობები შეექმნება. ამის ნათელი მაგალითი სალომეს რამდენიმე დღიანი ურთიერთობაა.

ნოველაში სალომე თანაუგრძნობს, ქართველთა და ერთ-ერთ თვისი მუსიკალური ნიჭით გათმამებული ამერიკელი ვილიამსის, პაექრობას სიმღერაში ...რავა თქმა უნდა დამარცხებული ამერიკელი საგონებელში ჩვარდა... „ჩვენი პატარა ქალბატონი წამოდგა,... ნერვიულად მიუტრიალდა ზანგს... თითო მიბჯინა მკერდზე და უცნაური სიამაყით უთხრა: კარგად მისმინე და სამუდამოდ დაიმახსოვრე, შენ რომ ასე იმღერო,

ჩემნაირი სისხლი უნდა გედგეს ძარღვებში“... მერე უეცრად სახეზე ხელები მიიფარა, ატირდა „ისტერიულად“ - რა ატირებდა პატარა ქალბატონს, - ძნელი მისახვედრი არ არის, მასში გაღვიძებულმა ქართველობამ, მისმა ამაყმა ბუნებამ, და იმან, რომ მშობლიური ენის უცოდინრობის გამო იგი ვერ ევერებოდა თავის სანუკვარ ხალხს, ვერ გამოთქვამდა თავის გულში ნადებს ქართულად ისტერიკამდე მისუღიყო... „აშკარად რაღაცის თქმას ცდილობდა, მაგრამ ბაგეებს მომდგარ სიტყვებს ზღვად მომსკდარი ცრემლები ახრჩობდა. კარგა ხანს იწვავდა, სანამ მოახერხა და სლუკუნს ამოაყოლა: „გამარჯობა მამა,“ „გამარჯობა მამა,“ „გამარჯობა მამა,“ - დიახ, რამდენი ქართულიც იცოდა, იმდენით ევერებოდა პატარა გოგონა თავის ხალხს. გაღვიძებულმა გენმა მკითხველს დაგვიტოვა იმედი, იმედი იმისა, რომ საღომე ერთხელაც ეწვეოდა იმერეთს და საყვარელ ბებიას სათქმელს ქართულად ეტყოდა.

ნოველა თუ რეალური ამბავი, ეს ხომ ფსიქოლოგიური ნოველაა - ადამიანის ფსიქიკის, ხასიათის ნიუნსური ცოდნა, აღქმა. ყველაზე უფრო რთული, ძნელად და ფაქიზად დასაწერი... ბატონმა თემურმა განუმეორებელი ოსტატობით ვირტუოზულად შეასრულა ...

ქართულ სიმღერას, ცეკვას, ეროვნულ ტანსაცმელს ქალების ჰაეროვან კაბებს და განსაკუთრებით მამაკაცების ჩოხებს - შავს, თეთრს და შინდისფერს, ტრადიციულ ქართულ ფერებს, ღმერთის მიერ განსაკუთრებული მადლით ბოძებულს, უდიდესი ძალა, რომ გააჩნია ეროვნული მუხლის გამოღვიძებასა და გაცოცხლებაში მე თვითონაც დავრწმუნდი. 2003 წელს ჩვენი უნივერსიტეტის სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი საერთაშორისო ფესტივალზე მიგვიწვიეს თურქეთში ქ. იზმირში. წინასწარ ვიცოდით, რომ ეს ქალაქი მესხეთიდან გადასახლებულთა და ლაზების ქალაქი იყო, ამიტომ ჩვენებურს ვეძებდით ყველა შემხვედრში... საღამო დგებოდა, სცენა მზად იყო... ჩვენი დროშა მაშინდელი - ჩოხიფერი ამაყად ფრიალებდა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანათა დროშებს შორის. ჩვენ გარშემო შემოიკრიბა ბევრი ჩვენებური დიდი სიყვარულითა და სითბოთი ვხვდებოდით ერთმანეთს, ხელით ეხებოდნენ, ევერებოდნენ ჩვენს დროშას, დოღს, ჩოხებს... ენის უცოდინრობის გამო ჩვენი ურთიერთობა უცნაური გულისტკივილიანი ღიმილითა და ხელის ჩმორთმევით ამოიწურებოდა... გენი გენს ეხებოდა...

გალა-კონცერტის წინ მოეწყო დიდი მსვლელობა ქალაქის ცენტრალურ ქუჩენში, მართლაც, ერთ აუწერელი აჟიოტაჟი სუფევდა ქალაქში, აღმოსავლეთი მაინც თბილია და ქალაქის მოსახლეობა ფანჯრებიდან ყიჟინსა და ხელოვნურ ყვავილებს გვაყრიდა... ჩვენმა ჩოხებმა, ომახიანმა ძახილმა „საქართველოს გაუმარ...ჯოოს! დაატყვევა ხალხი; ჩვენ გვერდით მსვლელობას ჭარმაგი მოხუცი მოჰყვებოდა და მშობლიური ენა რომ არ იცოდა, გულზე მჯიდღების ცემით, შეკუმშული მადლა აწეული ჯიშინი ხელებით და „გაუმარჯოს“ ძახილით, სოლიდარობას გვიცხადებდა, ამაყად გადასცქეროდა თნამოქალაქეებს... ჩვენც მეტი რა გვინდოდა, ამაყად და ლაღად მივაბიჯებდით მსოფლიოს ნაწილი, ერთი პატარა წერტილის ტოლაც რომ არ არის რუკაზე... და აი, დაგვეწია ახალგაზრდა ქალი, ხელჩუდიებული გოგონა მოჰყავდა, დაგვეწია და ბავშვი შემოგვიგდო, აი ეს თქვენი სისხლისაა, ესეც ქართველია და თქვენთან უნდა, ატირებული ბავშვს, რომელსაც თუნდაც ფერიდეს დავარქმევდი. ჩაკიდა ხელი ჩვენმა „ქართულის“ მოცეკვავე წყვილმა, ჩაიყენეს შუაში. გოგონას თვალები გაუბრწყინდა, გაუფართოვდა და ბედნიერების ღიმილმა სულ სხვანაირი გახადა. კონცერტის ბოლომდე ჩვენთან იყო დედა-შვილი დამშვიდობება მეტად ემოციური გამოდგა... ცრემლები და სევდიანი განწყობილება. ჩვენ შევხვდით ჩვენს ისტორიას, წარსულს, ჩვენ შევხვდით XVII საუკუნეში ჩარჩენილ ჩვენ გენს, რომელიც დავტოვეთ იქ, შორეულ ქვეყანაში...

თქვენ ერთგან გიწვრიათ ბატონო თემურ „სიმღერამ შეიძლება დაგაპუროს კიდევ... გულისხმობდით მარტოდ დარჩენილ მომღერლის - პოლიკარპე ხუბულავასთან შეხვედრისას მის ცრემლებით ნათქვამს - „სიმღერა მშია მეო“, დიდხანს იცოცხლეთ თქვენ და თქვენმა ანსამბლმა „ქართულმა ხმებმა“, სიმღერის შიმშილი გაცილოთ ღმერთმა ძალიან, ძლიან ხანგრძლივად. თუმცა ჩვენი - მთელი ქართული ერის, საყვარელი იადონის დაკარგვამ მწარედ განგაცდევინათ სიმღერის შიმშილი და „გოგიას ბიჭებმა“ ცრემლებისაგან ყელში ბურთგანრილებმა გულისგამხეთქავი მრავალჯამიერით“ ზეცას კალთები ჩმოახიეთ და უფლისკენ სამარადისოდ მიმავალ ძმას გზა დაულოცეთ...

დიდი მადლობა, რომ ჩვენთან ბრძანდებით დღეს.